

Den sidste sag på dagsordenen var:

22) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 120:

Forslag til folketingsbeslutning om dansk nej til EU-våbenmarked.

Af Keld Albrechtsen (EL) og Søren Søndergaard (EL).

(Fremsat 28/3 96).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Det fremsatte forslag til folketingsbeslutning er foranlediget af Europa-Kommissionens meddelelse af 24. januar i år om europæisk forsvarsmaterielindustri. Regeringen har i Folketingets Europaudvalg den 9. februar i år redegjort for denne meddelelse.

Jeg skal erindre om, at der er tale om en meddelelse fra Kommissionen og ikke om et forslag til direktiv eller en forordning. Der er altså ikke tale om, at regeringen i EU skal tage stilling til forslag om konkrete tiltag på området. Det er ikke et fremsat forslag.

Af formandskabets konklusioner fra Det Europæiske Råds møde i Torino den 29. marts i år fremgår det, at det på regeringskonferencen vil kunne undersøges, om og i givet fald i hvilken udstrækning et tættere samarbejde på forsvarsmaterielområdet kan fremmes af Traktaten.

Jeg ønsker derfor at understrege, at regeringen på regeringskonferencen agter at forhandle ud fra regeringsgrundlaget fra 11. december og Folketingets dagsorden af 12. december sidste år, og det indebærer, at regeringen respekterer de danske forbehold, herunder også det danske forbehold for så vidt angår forsvarspolitik.

Regeringen har ingen hensigt om at arbejde for en ændring eller en opblødning af Traktatens artikel 223, der giver medlemslandene mulighed for i visse situationer at fastsætte regler, der kan beskytte national produktion af våben, ammunition og krigsmateriel.

Regeringen kan ikke støtte beslutningsforslaget.

Ole Stavad (S):

I fortsættelse af den debat, vi havde under det foregående punkt på dagsordenen, synes jeg, det er vigtigt at understrege, at der, også ifølge

det, udenrigsministeren sagde, ikke foreligger noget forslag. Det vil sige, at hvis vi vedtog hr. Keld Albrechtsens forslag fra det foregående punkt, ville der ikke være en første behandling, fordi der ikke er et forslag fra Kommissionen, og derfor er der rent faktisk heller ikke noget på nuværende tidspunkt at tage stilling til.

Dog, som det også er fremgået af udenrigsministerens kommentarer, vil disse sager også kunne risikere at komme op under regeringskonferencen, og derfor skal vi fra Socialdemokratiets side for klarheds skyld sige, at vi bestemt ikke vil medvirke til, at vi får noget, der ligner et fælles EU-våbenmarked, som man skriver i overskriften til Enhedslistens forslag, eller en samlet EU-politik for europæisk forsvarsmaterielindustri.

Hvis vi tager de punkter, som Enhedslisten har stillet op, tror jeg, vi kan blive enige om, at vi skal modarbejde sådanne punkter, hvis de kommer på dagsordenen – ingen tvivl om det – men vi mener faktisk ikke, at det er tidspunktet at vedtage et beslutningsforslag, der indeholder fire gange veto på forslag, der ikke er fremsat, og derfor anser vi ikke forslaget som noget, det er nødvendigt at vedtage i Folketinget.

Vi kan ikke rigtig se, at der er behov for, at forslaget kommer til anden behandling, men der skal gives en klar markering, og derfor kan debatten som sådan være nyttig nok til, at der gives en klar markering af, at vi er enige i den holdning, der gives udtryk for. Det håber jeg et flertal i Folketinget gør, og i den udstrækning, hvor det måtte være tilfældet, mener jeg debatten har haft et godt formål.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg kan forstå, at Socialdemokratiet og for den sags skyld regeringen i realiteten støtter indholdet i det beslutningsforslag, der er fremsat. Det er jeg glad for at kunne konstatere.

Det, jeg så vil spørge hr. Stavad om, er, om hr. Stavad er opmærksom på, at det i Politiken den 9. april i år blev oplyst, at præsident Chirac fra Frankrig i løbet af de kommende uger vil fremsætte et forslag om europæisk forsvarssamarbejde, som vil indeholde et oplæg om opbygningen af en fælles europæisk våbenindustri, og at dette forslag fra fransk side ifølge artiklen i Politiken vil blive fremsat dels på EU's regeringskonference, dels på NATO's udenrigsministermøde den 3. juni i år i Berlin.

Jeg vil også godt spørge, om ministeren er opmærksom på, hvad franskmændene pønser på, og om ministeren på den baggrund vil fastholde, at der ikke er noget konkret at tage stilling til. Jeg frygter i høj grad, at der er noget konkret at tage stilling til. Hvis dette franske forslag rent faktisk fremsættes, således som det oplyses i den artikel i Politiken, står vi altså over for en umiddelbar stillingtagen, dels på regeringskonferencen, dels på et NATO-ministerrådsmødet.

Derfor vil jeg spørge hr. Stavad, som ikke mener, man på nuværende tidspunkt rigtig kan nå at få to behandlinger af dette forslag, om vi så sammen kunne skrive en beretning i udvalget og deri fastslå den klare melding, som hr. Stavad gav, således at der ligger en sådan beretning, som regeringen så kan læse og henholde sig til under de forhandlinger, der kommer på regeringskonferencen og på NATO's ministerrådsmøde.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Vi fører denne diskussion for at tage stilling til et forslag fremsat af hr. Keld Albrechtsen, som vedrører Bangemann-rapporten.

Nu beder hr. Keld Albrechtsen os om at tage stilling til et forslag, som den franske præsident endnu ikke har fremsat, men som han måske vil fremsætte enten inden for EU eller inden for NATO. Jeg vil gerne sige, at fremsættes det inden for NATO, er det vel ikke sandsynligt, at det bliver et emne på EU's regeringskonference, men det er en sag for sig. Det er selvfølgelig ikke muligt i dag at tage stilling til et forslag, som vi ikke kender.

Men lad mig slå fast, hvad jeg også sagde i mit første indlæg – og det er sådan set det helt afgørende i denne sag, og det synes jeg slet ikke hr. Keld Albrechtsen noterede sig – nemlig at den danske regering på regeringskonferencen forhandler inden for rammerne af det forhandlingsgrundlag, som blev godkendt bredt her i Folketinget den 12. december sidste år, og heraf fremgår det, at den danske regering forhandler inden for rammerne af de særlige danske forbehold, også forbeholdet på forsvarsområdet.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

I forlængelse af det, udenrigsministeren just har sagt, mener jeg faktisk, at Folketingets beslutninger ud fra regeringens oplæg og Folketingets dagsorden er så klare, at jeg mener, det bare vil

være med til at udvande fuldstændig klare beslutninger, som er truffet, og som der står et meget bredt flertal bag, derunder også Socialdemokratiet, hvis man begynder at skrive ekstra beretninger eller noget andet på baggrund af avisartikler.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Nu håber jeg, at man i Udenrigsministeriet har den skik, at man læser aviserne. Hvis man gør det, vil man altså vide, at der ligger en sådan fransk plan, og så vil man jo nok føle sig for, om der var realitet i det, der stod i de avisartikler. Hvis jeg var udenrigsminister og læste en sådan avisartikel, ville jeg blive meget bekymret, for så ville jeg vide, at vi altså nu stod vi over for problemer. Jeg synes nok, vores udenrigsminister tager lidt løst på det her i dag.

Jeg tror, det er korrekt, hvad Politiken har skrevet, at den franske præsident ønsker at få et sådant forslag til behandling, og det fremgår også af artiklen, at det kommer til at bygge på de samme ideer, som Europa-Kommissionen den 25. januar i år fremsatte om koordinering af våbenindustrien. Så medmindre ministeren har indhentet oplysninger hos franskmændene, der giver et andet indtryk – det kan være, ministeren har undersøgt sagen og dermed har belæg for den optimisme, han lægger for dagen – tyder alt altså på, at vi står over for en konkret stillingtagen i løbet af kort tid.

Så vil jeg da gerne endnu en gang sige tak til hr. Stavad for en klar tilkendegivelse foranlediget af Enhedslistens forslag og for, at man ikke vil acceptere indskrænkninger af medlemsstaternes rettigheder gennem ændringer af artikel 223 i Maastricht-Traktaten.

Det er jeg meget tilfreds med bliver givet klart til kende. Jeg synes ikke, ministeren var helt så klar som hr. Stavad. Det er det, der gør mig en lille smule bekymret, for ministeren henholder sig til Edinburgh-Afgørelsen og dagsordener, der er vedtaget i Folketinget, men de er ikke klare nok på dette punkt. Det var derfor, jeg ønskede, at det, hr. Stavad sagde, skulle vi nedfælde i en beretning fra udvalget, for så var vi sikre på, hvor vi stod i denne sag.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg synes egentlig også, det var en meget positiv ordførertale, som hr. Stavad holdt på Socialdemokratiets vegne. Men jeg må så erkende, at jeg

syntes, jeg hørte en klar nuanceændring fra ordførerindlægget til den korte bemærkning, der kom for et øjeblik siden, efter at udenrigsministeren havde været oppe og sige nogle ting.

Sagen er jo, at hr. Stavad i sit ordførerindlæg nævnte, at han var enig i indholdet af det beslutningsforslag, vi her behandler, og hr. Stavad sagde også som afslutning, at kan forslaget medvirke til at give et klart signal, var det bestemt ikke spildt, og så var der alligevel en idé i denne behandling.

Jeg må så spørge hr. Stavad, hvordan et sådant klart signal skal gives, for jeg har en lumsk mistanke om, at hr. Stavad ikke vil vise det ved at stemme for forslaget. Det klareste signal, man kan give, er jo at sige, at man støtter forslaget, men det næstklareste signal må vel være at skrive en beretning, hvor man i klare vendinger helt utvetydigt giver udtryk for sin holdning. Det vil hr. Stavad så heller ikke. Hvad er det så egentlig for et klart signal, som hr. Stavad brugte sit ordførerindlæg til at sige var vigtigt at give, og hvis vi gjorde det, var forslaget ikke spildt, når det hverken er at stemme for forslaget, og det heller ikke er at ville være med til at skrive en beretning om de klare holdninger, som Socialdemokratiet giver til kende at have på dette område?

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Det var da dejligt, at vi endelig er kommet så langt, at udenrigsministeren lader sig ophidse og indimellem går op og tager ordet, for derved får vi måske puttet debatten hen et sted, hvor den reelt hører til. Ministeren prøvede faktisk at køre den af sporet, men nu kan vi få den tilbage igen til det, den handler om.

Det, som dette beslutningsforslag handler om, er faktisk produktion af militære våben, og det, som Enhedslisten har bedt om, er, at vi siger nej til et EU-våbenmarked. Hvad svarer udenrigsministeren? Han siger, at vi har taget et forbehold i Edinburgh-Afgørelsen over for Maastricht-Traktaten om, at vi i dag ikke vil deltage i en militær dimension. Udenrigsministeren ved i hvert fald lige så godt som jeg og alle andre, at det forbehold kan Danmark fjerne lige så hurtigt, som man kan lave en folkeafstemning. Det er bare ikke det, der er tale om.

Det, der er tale om, er et spørgsmål, som er meget relevant: Mener præsident Chirac rent faktisk, at fransk våbenindustri – og vi ved alle sammen, at den trænger til en ordentlig salt-

vandsindsprøjtning – skal ind under EU, sådan at der kan laves et kæmpe eksportfremstød? Det er jo det, de vil. Vi ved alle sammen, at hr. Jacques Chirac prøver at gøre noget godt for fransk industri, hvis man altså bryder sig om den slags industri. Derfor skal udenrigsministeren altså ikke få lov til bare at henholde sig til, at vi har taget det forbehold, at Danmark ikke vil være med i en militær dimension i EU. Det er kun et forbehold, det er ikke et nej, og derfor vil jeg gerne høre, og hvis udenrigsministeren har travlt til det så i hvert fald af den socialdemokratiske ordfører, om man vil svare mig reelt på, hvorvidt Socialdemokratiet vil forhindre, at det bliver en EU-kontrolleret våbenindustri, vi skal have fremover, også efter den næste regeringskonference.

Jeg er fløjtende ligeglad med, om det har stået i Bangemanns rapport eller nogen andre steder. Spørgsmålet er konkret: Vil Socialdemokratiet arbejde for, at våbenindustri ikke bliver et EU-patent?

Jens Kirk (V):

Som det fremgår af bemærkningerne, er beslutningsforslaget blevet til på baggrund af Bangemann-planen. Det skal i den forbindelse nævnes, at Kommissionen ikke på baggrund af denne plan har fremsat forslag til EU-retsakter. Der er alene givet en meddelelse fra Kommissionens side.

Der er således ikke noget konkret grundlag for regeringen at reagere på, men med den sikkerhedspolitiske situation, der er på det europæiske kontinent i øjeblikket, finder vi i Venstre ikke, det er nødvendigt at begrænse den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik, tværtimod.

I øvrigt finder Venstre, at alle disse vetonedlæggelser vil medføre et utilbørligt misbrug af Luxembourgforligets intentioner uden hensyn tagen til ansvaret for Europas sikkerhed.

Venstre kan ikke støtte forslaget.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg tager kun ordet, for at debatten ikke i alt for høj grad skal præges af misforståelser. Jeg kan oplyse hr. Jens Kirk om, at Luxembourgforliget ikke er inde i denne debat.

Det her drejer sig om, at der ifølge Maastricht-Traktaten ikke er nogen mulighed for EU i dag til at blande sig i våbenproduktion. Der har landene efter Maastricht-Traktaten en ret og altså en vetoret, som fremgår af selve

Traktaten. Det har ikke noget med Luxembourgforliget at gøre.

Derfor kan man altså heller ikke, som hr. Jens Kirk påstår, komme til at misbruge samme Luxembourgforlig. Det behøver hr. Jens Kirk overhovedet ikke at være bekymret for. Fransk-mændene foreslår det ifølge Politikens artikel selvfølgelig på regeringskonferencen, fordi de ved, at det kræver en traktatændring i forbindelse med den regeringskonference, der er i gang. Så det handler om at tage stilling til noget, som ligger uden for den nuværende traktat.

Dette blot til hr. Jens Kirks oplysning.

Kent Kirk (KF):

Det Konservative Folkeparti kan heller ikke støtte dette beslutningsforslag, og vi mener, det er fornuftigt, at regeringen og udenrigsministeren ikke forsøger at binde sig til det, Enhedslisten er ude på her. Vi tror, det er fornuftigt, at man også på regeringskonferencen forbeholder sig en forhandlingsposition i overensstemmelse med det, der blev besluttet på Torino-topmødet.

Må jeg så sige, at jeg synes, man forsøger at dreje denne debat i en forkert retning gående ud på, at nu skulle EU som sådan til at producere våben. Det er der jo ikke tale om. Hvis man kigger på Kommissionens meddelelse, er der altså tale om, at Kommissionen har den opfattelse, at den europæiske industri ikke er konkurrencedygtig, og derfor vil man forsøge at fjerne nogle af de ting, der i øjeblikket forhindrer den i at være konkurrencedygtig.

Det er nu engang sådan, at vi har våben i Europa, vi har våben i verden, og vi køber også våben her i Danmark, og derfor må det vel være fornuftigt, at man som sådan prøver at kigge på, hvordan og hvorledes vi så kan sikre, at de våben er produceret med færrest muligt resourcer, og hvordan vi kan sikre os, at de mange hundredtusinde mennesker, der er beskæftiget i industrien, også fremover kan være beskæftiget.

Jeg synes, Kommissionen her lever op til sine forpligtelser. Det er klart, som hr. Keld Albrechtsen er inde på, at i forhold til den eksisterende traktat kan der være nogle problemer, men det er jo så det, man kommer til at diskutere på regeringskonferencen.

Jeg vil sige på Det Konservative Folkepartis vegne, at vi ikke vil være med til at binde os på en sådan måde, at regeringen slet ikke kan manøvrere på regeringskonferencen.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg skal nok forsøge at lade være med at provokere hr. Kent Kirk, for det kommer man ikke langt med. Det har jeg forstået, men der var en sætning, hvor jeg syntes, hr. Kent Kirk egentlig var befriende ærlig, og som jeg synes også illustrerede noget af hulheden i denne debat.

Hr. Kent Kirk sagde, at det var fornuftigt af regeringen og regeringspartierne ikke at lade sig binde til det, som beslutningsforslaget betyder, altså at man skulle kunne stå frit, når der kom forslag af denne karakter, medens regeringen, sådan som jeg har forstået regeringspartierne, afviser beslutningsforslaget, fordi man føler, at man allerede er bundet i og med, at det ikke er en del af det danske udspil til regeringskonferencen, at man kan gå ind på disse områder. Den uklarhed i fortolkningen, som der jo er mellem Det Konservative Folkeparti og regeringspartierne af dette spørgsmål, synes jeg kunne være nyttig at få afklaret under denne debat. Så er debatten da – jeg tror, det var hr. Stavads ord – ikke helt spildt endda.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Jeg er helt enig med hr. Kent Kirk i, at det her ikke handler om, at EU skal producere våben eller lignende militærmateriel. Men for Socialdemokratiet er det afgørende, at EU ikke skal kunne blande sig i, hvem vi eksempelvis skal kunne eksportere militærmateriel til. Jeg mener heller ikke, EU skal kunne blande sig i modkøbsregler og lignende. Derfor må jeg konstatere, at der er en helt klar uenighed mellem det, Socialdemokratiet mener på dette område, og det, Det Konservative Folkeparti mener.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Til hr. Ole Stavad: Det har jeg ikke på noget tidspunkt sagt at der ikke var, og derfor er jeg fuldstændig enig i den måde, som hr. Ole Stavad fremstiller det på: Vi har en anden holdning på dette område.

Til hr. Kristian Thulesen Dahl må jeg sige, at Det Konservative Folkeparti jo ikke på noget tidspunkt har ønsket, at forsvarsforbeholdene skal binde regeringen. Det har vi også sagt til regeringen, da vi forhandlede om det udspil, der skulle danne grundlag for regeringskonferencen. Så der er ikke nogen uoverensstemmelse her. Jeg vil da også sige det på den måde, at Det

Konservative Folkeparti mener heller ikke, at regeringen i forsvarsforbeholdene er bundet af at skulle nægte enhver diskussion om, hvorvidt man på en eller anden måde kan finde metoder til at gøre den europæiske våbenindustri mere konkurrencedygtig. Det mener vi ikke den er, men regeringen kan have en anden opfattelse.

Det Konservative Folkeparti ønsker, at regeringen har frie hænder her, så den altså også kan forhandle på en sådan måde, at vi kan bevare nogle af de arbejdspladser, der er i Europa, og at vi kan blive mere konkurrencedygtige, for våbenene skal jo produceres et eller andet sted.

Jørn Jespersen (SF):

Som det allerede er nævnt flere gange, skal beslutningsforslaget fra Enhedslisten ses på baggrund af Kommissionens meddelelse af den 25. januar i år, og i den meddelelse hedder det, at afslutningen på den kolde krig har betydet et drastisk fald i efterspørgslen efter forsvarsmateriel og en heraf følgende krise i forsvarsmaterielsektoren. Det kunne også siges på en anden måde: Arbejdsløsheden skal altså bekæmpes på EU-niveau via fabrikation af våben. Det er absolut ikke SF's model, og vi synes, det er en uhyggelig udvikling, vi kan se foran os.

Vi deltager derfor i øvrigt sammen med Enhedslisten i en europæisk aktion, som med et åbent brev til de europæiske regeringer indtrængende opfordrer til, at regeringskonferencen ikke styrker EU's militære dimension. I henvendelsen til regeringerne hedder det bl.a., at de europæiske staters sikkerhed på ingen måde er et rent militært anliggende. Snarere kan sikkerheden alene etableres på grundlag af et sammenhængende koncept, hvor stærke økonomiske, sociale og miljømæssige elementer må spille en væsentlig rolle sammen med internationalt aftalte skridt, der fører til afmilitarisering og nedrustning, og for at konceptet kan blive realistisk og gennemførligt, må der ydermere ske en meningsudveksling med stater, der ikke er med i EU.

I den nuværende situation, hvor der ikke findes nogen alvorlige trusler mod sikkerheden, vil en styrkelse af den militære dimension styre EU's udvikling i en forkert retning, og i så fald vil medlemsstaterne give første prioritet i deres sikkerhedspolitik til en styrkelse af den militære kapacitet og til EU's militære operative formåen.

På den baggrund er SF selvfølgelig helt enig i intentionerne i Enhedslistens beslutningsforslag, og vi regner egentlig også med, at den radikale udenrigsminister er enig i disse intentioner.

Annette Just (FP):

For at ingen behøver at være i tvivl, er Fremskridtspartiet modstander af, at EU får en militær dimension. Derfor har vi også været modstandere af, at EU har talt om at overtage WEU som den militære arm og derved altså få en militær dimension.

Men dette forslag omhandler rent faktisk ikke, om vi skal have en militær dimension i EU; det er et spørgsmål om, hvorvidt en vis form for en våbenproduktion i EU-regi skal være tilladt. Derfor vil jeg sige, at hvad angår de to første punkter er jeg fuldstændig med, når Enhedslisten siger, at vi ikke skal røre ved Maastricht-Traktatens artikel 223, som netop giver mulighed for en militær dimension, og at vi skal sige nej til ethvert forslag, som begrænser medlemsstaternes ret til selvstændigt at fastsætte regler om kontrol, våbenproduktion og våbeneksport.

Men når vi kommer til, at Enhedslisten også vil have, at EU's midler ikke må bruges til militære formål, herunder forskning og udvikling af våben og krigsmateriel, må jeg spørge Enhedslisten, om de synes, det var så forfærdeligt, hvis man nu brugte nogle af disse forskningspenge til f.eks. at udvikle minerydningsudstyr. Tænk, jeg synes, det ville være en god idé, og Fremskridtspartiet er enig i, at når vi taler om minerydningsudstyr, som bl.a. kunne bruges i det tidligere Jugoslavien, ville det være en brandgod idé for EU at sætte noget i værk, således at vi ikke mistede så mange gode mænd på den bekostning.

Dermed altså også sagt, at der er noget, vi er enige om at vi kan bruge EU til. Det kan bruges til militært udstyr, men det kan altså også ende med forskning i noget, man kan bruge til at fjerne miner med. Det synes vi faktisk ville være en brandgod idé, og derfor ønsker vi ikke, at der lægges så skarpe retningslinjer ind, at EU's forskningsprojekter ikke også kunne være brugt til noget, der eventuelt hen ad vejen kunne være anvendt til krigsmateriel.

Jeg håber, Enhedslisten forstår den sondring, jeg laver dér, for det er for os utrolig vigtigt, at vi beholder vores militære sikkerhedsnet i NATO, og at der ikke bliver rørt ved det. Vi har jo tudet ørerne fulde over for de fleste politikere om, at et forbehold i Edinburgh ikke var nok. Vi skulle have forhindret, at der var mulighed for, at EU kunne få en militær dimension. Men det har ikke noget med dette at gøre, der drejer sig om, hvorvidt vi skal have lov til at producere.

Fremskridtspartiet vil ikke under nogen omstændigheder lade sig trække rundt i manegen af en præsident Jacques Chirac, som tror, at han kan være stor i slaget, og som tror, at fordi hans våbenproduktion er en lille smule sløj for øjeblikket, kan han uden videre forhindre alt andet end EU-produceret våbenmateriel i at blive solgt til europæiske NATO-lande.

Det vil han forfærdelig gerne. Men det skal ikke være med Danmarks stemme, og det har jeg forstået også var det, udenrigsministeren mente. Det tror jeg i hvert fald, selv om han ikke fik udtrykt det særlig klart.

Men jeg vil gerne have et svar fra Enhedslisten på, om de egentlig ikke godt kan se det fornuftige i f.eks. minerydningsudstyr.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

I modsætning til Fremskridtspartiet kan Dansk Folkeparti støtte Enhedslistens forslag, og vi kan støtte alle fire pinde, som Enhedslisten har opremset.

I relation til diskussionen om forskning må jeg sige, at det er alt for risikabelt at give EU mandat til for alvor at forske i krigsmateriel. Der kan måske være noget af den forskning, der kan ende med noget, der på en eller anden måde kan være positivt, men vi mener, at det er alt for risikabelt. Det er bedre, at det er en national opgave.

Vi skal også huske på, at har man først givet EU lov til noget, så er Kommissionen jo meget kreativ med hensyn til at komme videre ad det samme spor eller inden for det samme område, og derfor mener vi, at det skal være ren tale, og at det skal være klart, at vi fra dansk side afviser, at EU skal blande sig på våbenmarkedet, hvilket også hr. Stavad var inde på.

Men ellers vil jeg egentlig ganske kort sige, at vi jo ligesom ved tidligere lejligheder nu står med et af de forslag, hvor vi efter debatten kan konstatere, at der er et flertal i Folketinget, der støtter forslaget, men samtidig kan konstatere, at når vi skal trykke på knapperne ved anden behandling, vil der være et stort flertal, der stemmer imod det.

Det er som nævnt ikke første gang, vi står i den situation, men det gør det jo ikke mere hæderligt for Folketinget, at man på den måde tilkendegiver noget, men derefter ikke vil tage konsekvensen af sine egne udsagn, når der skal stemmes ved andenbehandlingen.

Vi vil tage konsekvensen af vores holdning, og derfor vil vi stemme for forslaget, men jeg vil

da ikke undlade at gøre opmærksom på, at selv om Socialdemokratiets knapper desværre nok vil lyse rødt ved andenbehandlingen, vil de bemærkninger, som hr. Stavad er kommet med, selvfølgelig blive brugt. Det er både ment som en advarsel og som en efterretning for at holde fast på det flertal, som mundtligt her i dag har manifesteret sig, og som går ud på, at EU skal holde fingrene fra våbenproduktion og fra at komme med forslag, som begrænser medlemsstaternes rettigheder inden for det område.

Det skal være min korte kommentar, og så vil jeg afslutningsvis bare sige, at vi kan støtte Enhedslistens beslutningsforslag.

Formanden:

Ordføreren for forslagsstillerne, hr. Keld Albrechtsen.

Keld Albrechtsen (EL):

Allerførst vil jeg gerne sige tak til SF og Fremskridtspartiet og Dansk Folkeparti for støtten, og så må jeg jo ligesom hr. Kristian Thulesen Dahl konstatere, at vi endnu en gang står i den bemærkelsesværdige situation, at der reelt er tilkendegivet et flertal i Folketinget, som under denne debat ganske klart har slået fast, at man ikke vil acceptere en ændring af Maastricht-Traktatens artikel 223, der begrænser medlemslandenes rettigheder på det her punkt, og at man ikke vil acceptere, at medlemslandenes ret til selvstændigt at fastsætte regler om kontrol med våbenproduktion og våbeneksport bliver indskrænket.

Det, som står tilbage som min eneste bekymring efter denne debat, er, at udenrigsministeren ikke har sagt det. Og dér har fru Annette Just ret i, at der er forskel på tingene: Udenrigsministeren har ikke sagt det så klart, som hr. Stavad heldigvis har.

Hr. Stavads sidste bemærkning, hans kommentar til hr. Kent Kirk, var krystalklar og i fuld overensstemmelse med beslutningsforslaget. Men vi må altså konstatere, at udenrigsministeren ikke har udtalt sig med den samme klarhed, og vi må også konstatere, at Det Radikale Venstre ikke har spillet nogen fremtrædende rolle under denne debat.

Men disse ting taget i betragtning må vi gå ud fra, at sådan som det nu ligger, er der faktisk et flertal i Folketinget, som har den holdning, der ligger i det her forslag.

Og selv om hr. Stavad ikke i første omgang var entusiastisk på det punkt, vil jeg i udvalget

arbejde for, at vi får en beretning, og det kan jo være, at de franske planer bringer regeringen i en sådan situation, at det også set fra regeringens synspunkt ville være klogt enten at bede os om udarbejde en sådan beretning i Europaudvalget eller i det mindste at bede om et forhandlingsmandat, der nøjagtigt kan udtrykke, hvad hr. Stavad sagde i kort og klar form i sin sidste bemærkning. Et sådant forhandlingsmandat i Folketingets Europaudvalg ville også kunne sikre det.

Så på den måde synes jeg ikke, det har været en dårlig debat, og jeg vil gerne sige tak til de ordførere, der er kommet med tilkendegivelser om, at de støtter indholdet i dette forslag, og så vil jeg bare tage til efterretning, at vi altså har fået den lidt besynderlige parlamentariske fremgangsmåde her i Danmark, at vi i flere tilfælde oplever, at et enigt Folketing ikke kan få sig selv til at træffe de endelige beslutninger om de ting, som det samme Folketings flertal ellers i øvrigt er fuldstændig enig om.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Europaudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Fra medlemmer af Folketinget Hans Hækkerup og Poul Nielson, der har orlov, har jeg modtaget meddelelse om, at de fra og med den 20. april 1996 atter kan give møde i Tinget.

Thomas Adelskovs og Helen Jørgensens hverv som midlertidige medlemmer af Folketinget ophører herefter fra nævnte dato at regne.

Medlem af Folketinget Elisabeth Arnold har meddelt mig, at hun på grund af udsendelse i offentligt hverv ikke vil kunne give møde i Tinget i mindst 7 dage, hvorfor hun anmoder om orlov, jf. Folketingets forretningsordens § 41, stk. 3, litra a, fra og med den 23. april 1996 og om, at stedfortræderen må blive indkaldt.

Medlem af Folketinget Peter Duetoft har meddelt mig, at han på grund af sygdom og efterfølgende udsendelse i offentligt hverv ikke vil kunne give møde i Tinget i mindst 7 dage, hvorfor han anmoder om orlov, jf. Folketingets forretningsordens § 41, stk. 3, litra a, fra og med den 23. april 1996 og om, at stedfortræderen må blive indkaldt.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Skatteudvalget (17/4 96):

Udtræder: Kim Behnke (FP)

Nyt medl.: Jens Løgstrup Madsen (V)

Udtræder: Jens Løgstrup Madsen (V)

Ny stedf.: Kim Behnke (FP)

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 23. april 1996 kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Med hensyn til de øvrige møder i den kommende uge skal jeg henvise til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 16.15